





Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.5.9





Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.5.9



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.5.9



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.5.9

Antonius Mincinellus prestantissimo
viro Joanni Vites Epō Vesprimensi
ac serenissimi Regis Hungarię Bohe-
mięq; oratori dignissimo, S. P. D.

p Annonios inter fama Celeberrime præsul
Romano eloquio uel Cicerone prior.
Cum tibi sint dociles pueri: clariq; Nepotes
Pars quorum studiis erudienda meis.
Scripsimus hæc ualeant cultū quis nosse poema
Quis ueterum passim scripta referta notent.
Cultior his etenim quæcunq; oratio fiet
Siue soluta meet: siue notata modis.
Vtq; per ora uirum possint audentius ire
Nec sannas metuant: auriculae sue sibi.
Eligo tutorem summa grauitate uerendum
Eligo quem procerum pectora sæua tremunt.
Qui nulli ingenio: nulli uirtute secundus:
Quo nullus toto gratior orbe manet.
Hinc ad te properant nostri monumēta laboris:
Hinc uelut ad numen missa libenter eunt.
Sumito pua licet: minimo quoq; numia gaudēt:
Sumito: sic uoti Spes tua compos eat.

Vale.



Antonius Mancinellus generosissimo
adolescēti Michaeli Uites Pānonio

S. P. B.

e Tū Fabius Quintilianus Diomedes etiā et Bo-
natus nō pauca de figuris dixere Michael inclyte
Atti ego quoq; id oneris sumpsi triplici quidem ratione
impulsus. Primum ut tuę et aliorum memorię consulere
facilius enim percipiuntur et fidelius continentur quęcūq;
carmine patefiunt. Deinde ut diuersorum dicta breui col-
ligeretur. Postremo ut figurę cuiusq; Etymologia idest
originatio vno libello haberetur. Ad quas quidem scien-
das te omnisq; alios hortor: eis enim non poema modo
sed etiam oratio ornatur ut inquit Fabius: et Cicero de
claris oratoribus etiam ait: q; ornari orationem gręci pu-
tant: si verborum imitationibus vtantur: quos appellant
Tropos Et sententiarum orationisq; formis quę vocāt
Schemata. Ceterum quia ipsarum nomina figurarū asp-
rima sunt: aliqua enim tris breues syllabas: quędā quat-
tuor aut quinq; tenent: quod Manilius tertio libro refe-
ram. Ornari res ipsa negat contenta doceri. Vale dulcis-
sime Nonis Sextilibus Milleesimo quadringentesimo
octogesimo nono.

Tabula Figurarum.

A

Acyrologia. v.

Enigma. xliij.

Allegoria. lxxv.

Alleothea. xciiij.

Allocoosis. xciiij.

Allophylis. lxxvi.

Amphibologia. ix.

Anadiplosis. xxxv.

Anaphora. xxxviij.
Anastrophe. lx.
Antanaclassis. xxxix.
Antiphrasis. lxxij.
Antipophora. lxxxiij.
Antiptosis. lxxix.
Antistoechon. xxv.
Antithesis. xxv.
Antitheton. lxxv.
Antonomasia. liij.
Apherefis. xvij.
Apocope. xx.
Aposiopisis. xij.
Apostrophe. xc.
Appositio. Cij.
Asyndeton. xxxij. lxxvij.
Asticismos. lxxij.

B

Barbarismus. ij.
Barbaralexia. ij.
Brachylogia. xxxij. lxxvij.

C

Cacephaton. xv.
Cacosyntheton. xvi.
Cariantismos. lxx.
Catachresis. xlix.
Catachresticos. l.
Catatyposis. xcviij.
Caterochen. xcix.
Conceptio. Cij.
Cosinographia. lxxxiij.

Clinax. xlv.
Chronographia. lxxxiij.

D

Diacope. lxi.
Dièresis. xxiij.
Dialysis. lxx.
Dialyton. xxxij.
Diasbole. xxi.

E

Eclipsis. xi.
Ectasis. xxi.
Ecthlipsis. xxiij.
Ellipsis. xxiij.
Emphasis. xc.
Endiadis. lxxx.
Enezeugmenon. xxx.
Epanados. xcviij.
Epanalepsis. xxxvi.
Epectasis. xix.
Epenthesis. xix.
Eperegesis. lxxxix.
Epimone. xxxvij. lxxvij.
Episynalipha. xxiij.
Epitheton. liij.
Epizeuxis. xxxvij.
Erotema. lxxviiij.
Euocatio. Ci.
Euphonia. xxiij.

F

Figura quid. i.

H
Hypallage. lxxviij.
Hyperbaton. lix.
Hyperbole. lvij.
Hypphen. xcvi.
Hypozeugma. xxx.
Hypozeusis. xxxi.
Hymnos. xlv.
Hysterologia. lxliij.
Hysteron proteron. lxliij.
Hysterozeugma. xxx.
Homoeosis. lxxiij.
Homoptoton. xliij.
Homoteleuton. xliij.

I
Icon. lxliij.
Idiophasis. lxxxvi.
Ironia. lxvi.

L
Liptote. lxxxi.

A
Macrologia. viij.
Metathesis. xxvi.
Mesozugma. xxx.
Metalepsis. li.
Metaphora. xlvij.
Metaplasmus. xvij.
Metonymia. liij.

O
Onomatopoeia. lvi.

P
Parabola. lxxv.
Paradiastole. C.
Paradigma. lxxvi.
Paragoge. xx.
Parallage. xxvij.
Paranomasia. xxxix.
Parentthesis. lxij.
Paroemia. lxx.
Paromoeon. xli.
Periphrasis. lvij.
Perissologia. vij.
Polypoton. xliij.
Polysyndeton. xxxliij.
Pleonasmus. vi.
Prolepsis. xxxix.
Proparalepsis. xx.
Prosopopoeia. xcij.
Prosthesis. xvij.
Protheseon. xxvij.
Protozeugma. xxx.

S
Sarcasmos. lxxi.
Schema. xxvij.
Schelisonomaton. xl.
Syllepsis. xxxij. Cij.
Synaloepha. xxij.
Synchresis. xxij. xxiij.
Synecdoche. lv.
Synchesis. lxij.
Syncopa. xix.

Synthesis, xci.

Systole, xxi.

Soloecismus, iij.

T

Tapinosis, xliij.

Tautologia, x.

Tmesis, lxi.

Topographia, lxxxiij.

Topothesia, lxxxiij.

Tropos, xlvij.

V

Vitia orationis, iij.

Z

Zeugma, xxx.

Carmen de Figuris per Antonium Mancinellum Veliternum summa diligentia editum.

i.

Figura sicut nomine ipso patet est pformatio quedam remota a cōi et primū se offerente ratione. Vel figura est arte aliqua nouata forma dicendi. ita Fabius libro nono. Ea quidem vera et pmoda est figure definitio: quā ex Fabio primus in lucem dedi: Alij enim quid dixerint passim videre licet.

ij.

Fit Barbarismus scribendo siue loquendo.

Adiicit ac demit mutat transmutat & idem

Vna in uoce tamen: mauors fates bene pandunt

Asuenio tymbre &. p mars fantes quoq; tymber

Aduenio. sic & dicendo domina dominus.

Barbarismus est (vt Diomedes ait) cōtra romani sermonis legem aut scripta aut pronuntiata vitiosa dictio: fit enim in vna parte orationis tantum. Sed id vitium in soluta oratione nomen suum obtinet: dicitur enim Barbarismus idest dissonans; apud poetas vero metaplasm⁹ vocatur: idest transformatio. Quintilianus item libro. i. a. iij.

docet Barbarissimum esse vnius verbi vitium.
Barbarissimus in latina dictioe fit. Barbaralexis tota peregrina est dictio vt gaza magalia.
Barbarissimus fit duobus modis. scripto et pronuntiatioe et hoc quadrifariam. Adiectione. Detractione. Mutatatione. Transmutatione: littere; syllabe; temporis. Adiectione littere fit Barbarissimus: vt reliquias danaum pro reliquias. Syllabe vt mauors p mars; tetuli pro tuli; alituu pro alitum. Temporis: vt italiam fato pro: fugus: vbi prima syllaba cum corripi debeat producit. Detractione littere fit Barbarissimus: vt infatibus pro infantibus: Syllabe; vt salmentu pro salsamentu. Tempis: vt octauo en. feruere leucaten; auroq; effulgere fluct^o. Mutatioe lre fit Barbarissimus: vt olli pro illi; asuenio pro aduenio. Syllabe; vt pernices pro pernice. Tempore; vt feruere leucaten; Tuius obnoxam. Transmutatione littere fit Barbarissimus: vt lerigio pro religio. Tymbre pro Tymber. Temporis: vt philosophia penultima correpta. et domina dominus producta penultima.

iiij.

Atq; Soloecismus bisseptem quippe modis fit.
Mutando genus aut casum uel significata
Verborum: mutando simul numeru quoq; tpus
Personae modos: aduerbia: praepositivas.
Vertitur accentus: coniunctio: uel gradus: ordo.
Dumq; negas geminando: nihil nunq simulauit.
Soloecismus est inconueniens romano sermoni iunctura verborum: contra regulam artis gramaticae posita. latine a quibusdam Stribiligo appellatur.

Soloeccismus autem est in prosa; in poemate Schema dicitur: id est figura sine cultus. De Soloeccismo Gellius etiam li. v. meminit; et Quintilianus li. i.

Soloeccismus fit modis generalibus quattuordecim. Immutatione generum tam nominis quam pronominis, casuum, numerorum, personarum, temporum, per qualitates vel significationes verborum, per modos, per aduerbia, prepositiones, per gradus, coniunctiones, per geminationem abnuendi, per accentus, per ordinis inutationem.

Immutatione generum nominis fit Soloeccismus dicendo purpurea narcissus; atra filix, pro purpureus narcissus; et ater filix, et quis mulier pro quæ mulier. Immutatione casuum dicendo urbem quam statuo vestra est; p urbs. Immutatione numerorum; ut pars in frustra secant pro secat. Immutatione personarum; ut danai qui parent atridis quam primum arma sumite; pro qui paretis. Immutatione temporum; ut sumat neptunia troia; pro sumauit. Nec veni nisi fata locum sedemque dedissent; pro nec venissem. Per qualitates vel significationes verborum; ut expoliantur eos et corpora nuda relinquunt; et placidam paci nutritor oliuam; fecit enim commune verbum nutritor ab eo quod erat actiuum nutritio. Per modos verborum; At rutilo regi ducibusque ca mira videri Ausonijs; pro videbatur. Per aduerbia localia; ut intus eo; intro sum; pro intus sum eo intro. Per prepositiones ut rapuitque in fomite flammam; pro ad fomitem, et sub lucem ibant; pro ante lucem. Per gradus ut bonus aut melior omnium; pro optimus vel e conuerso. Per coniunctiones; ut Subiectisque videre flammis; pro ve. Per geminationem abnuendi; ut nihil nunquam peccaui; cum debeat dici nunquam vel nihil unquam peccaui. Per accentus ut si quis pronuntiaret sine accentu in fine, pone, falso, vna, s. liij.



que quidem differentie causa in ultimo accentum habet:
ut Priscianus admonuit. Per ordinis imitationem: ut
autem fieri non debet pro fieri autem non debet. Sūt qui
putent ait Diomedes Soloecismum esse si demonstran-
tes virum; hanc dicamus: aut foeminam hunc, Aut inter-
roganti quo pergamus respondeatur Rome; aut unum
salutantes saluete dicamus. Cum utiq; precedens demō-
stratio interrogatio vel salutatio vni conceptę orationis
contineant. Multi etiam dubitarunt quadriga; scala; sco-
pa; Soloecismus an Barbarismus esset; Cum scilicet id
genus orationis Barbarismū esse ipsius vitij diffinitione
possit agnosci.

liij.

Vitia orationis generalia sunt tria ut Diomedes scri-
bit. Obscurum, Inordinatum, Barbarum. Obscuritatis
species sunt octo. Acyrologia, Pleonasmos, Perissolo-
gia, Amphibologia, Tautologia, Eclipsis, Enigma, Ba-
crologia. Inordinate orationis species sunt, Capinolis
Lacephaton, Lacosyntheton. Barbare orationis ptes
sūt duę, Soloecismus et Barbarism⁹ quorū spēs sunt plu-
rimę.

v.

Improprius sermo dicetur Acyrologia.

Sic dices requiem timeo; uel spero laborem.

Acyrologia dicitur impropria locutio; ex acyros quod
est impropria et logia locutio, ut requiem timeo pro spero
Spero laborem pro timeo. Nā speramus bona timemus
aduersa.

Acyrologia est dictio minus conuenienter elata; Vel nō
proprijs dictōibus obscurata snia, ut accede ad ignē hūc
iā calestes plus satis; ibi enim nullus significat ignis sed
meretrix.



vi.

Quippe superuacua debet dici Pleonasmus
Additio uocis: ceu sic est ore locuta.

Pleonasmus dici potest a nostris superabundantia. Pleonazo autem plusquam oportet facio vel dico superabundo. Pleonasmus ut nono Fabius edocet est abundans supra necessitatem orationis: sicut illa: vidi oculis ante ipse meus; in illo enim vidi inest ipse. Dicit etiam quod et geminatio et repetitio et qualiscunque adiectio pleonasmus videri potest.

vij.

Additio uocum est dicenda Perissologia
Exuberans: sine uis rerum quae significantur.

Qua poterant ibant: sed non qua non potuerunt.
Perissologia dici potest superflua locutio: nam perissos est superflua et logia locutio. ut uiuat Augustus et non moriatur: dummodo non sit aliud uiuere quam non mori. Et ibi: ibant qua poterant sed non qua non potuerunt. hic enim excepto ibant omnia superuacua sunt. To autem perissenma, atos, abundantia dicitur, at perissenno abundo supero.

viii.

Si sermo fuerit nimium quam longus oportet
Macrologia quidem nobis dicetur inesse.

Macrologia ex Macros quod est longus: et logia sermo: quasi longus sermo qui sepe res non necessarias comprehendit: ut apud Lium teste Fabio in. viij. legati non impetrata pace: retro domum unde venerant abierunt. et apud poetam: Postera lux summo spargebat lumine terras
Orta dies: quousque primum alto se gurgite tollunt Solis equi lucemque elatis naribus efflant, Cum sit satis dixisse orto sole.

lr.

Ambiguum dictum dicas Amphibologiam:

Aio te aacida romanos uincere posse.

Amphibologia componitur ex amphi quod est vndiq;
et legia quæ est sermocinatio. Amphibolia vero dicitur am-
biguitas. Amphibolos ambiguus.

Amphibologia est vitio compositionis in ambiguo posi-
ta sententia; quæ sit per accusatiuum; ut ibi; Aio te cæcida
romanos vincere posse. Item certum est enim Antonius
precedere eloquentia Crassum. ij enim duo sensus vitio
ambiguitatis carent proprietate; cum sit incertum ab cæ-
cide romanos vinci posse; an a romanis cæciden. Simili-
ter ab Antonio vinci Crassum eloquentia; an a Crasso au-
tonium. Sit et per verbum; ut Cato criminatur; incertum
est an ipse ab alio criminetur; an ipse alium. Sit et per par-
ticipium; ut vidi statuam auream hastam tenentem. Sit etiam
per homonymia; ut si quis dicat aciem nec addat oculorum
aut exercitus aut ferri. Sit præterea modis pluribus ut in-
terlegendum occurret.

r.

Signat idem uerbis diuersis Tautologia.

Exultans redeo; rursus gaudensq; reuertor.

Ipscemet dicas; facies quoq; Tautologian.

Tautologia est eiusdem verbi aut sermonis iteratio, ut
Fabius inquit octauo. græce enim Tautotes; latine iden-
titas. Virgilius primo en. Quem si fata virum seruant; si
vescitur aura Ætherea; neq; adhuc crudelibus occubat
vmbis, nam totum quod repetitur vnum est.

xi.
Dicitur unius uerbi defectus Eclipsis.

Hæc secum: loquē supplendū. deest q̄a uerbum.

Eclipsis est defectus quidam necessarię dictionis quā desiderat præcisa sententia: ut terris iactatus ⁊ alto: cum deest prepositio in. Italiam fato profugus: idest ad italiā. Ecclipticos autem dicitur defectiuus. Eclipsis defectio. Eclipo deficio.

xij.
Deficiens sermo certe Apopsiopis extat.

Quos ego: sed motos præstat componere fluctus

Apopsiopis Cicero reticentiam; Celsus obticentiam; nonnulli interruptionem appellant; ut Fabius nono scribit. Componitur autem ex apo prepositione: ⁊ siopo q̄d est sileo vel taceo. nam est quasi interceptum silentium; ut Terentius; Si sensero. ⁊ poeta; Quos ego: deest enī puniam vel quid simile. Id autem fit quū quis irascitur aut perturbatur; ut Ademe adsum qui feci in me puerite ferum. Item; Incipit effari mediaq; in voce resistit. His enim affectibus tantum sermonis defectio ꝓgruit. ut Seruius primo en. inquit. De eadez vero in figura Synecdoche etiam legito. Siope autem silentium dicitur; Siopelos taciturnus.

xij.
Obscurus sermo cunctis Aenigma uocatur:

Mater me genuit: eadem mox gignitur ex me.

Aenigma dicitur ab aliquibus velata questio. ut m̄r me genuit: eadem mox gignitur ex me: significat enim ex aqua glaciem concreescere ⁊ rursus in aquam resolui. Itē mare concretum in creta ligneo in campo ubi caro hūana ossi

bus ludebat, cum significare uelit Salem in salino fictili
quod super mensa esset; in quam anus talos iactabat ut
scribit Diomedes.

Aenigma est per incredibilia confusa sententia: ut auia fi-
liorum est; quæ mater mariti, cum iocasta significetur; quæ
laïj vxor oedipū filiū mortuo laïo virū acceperit. Ex quo
genuit Eteoclem et polynicem,

xliij.

Esto Tapinosis fertur: si de mare gurgēs.

Tapinosis dicitur quum rei magnæ sit humilis exposi-
tio: nam Tapinos græce apud nos dicitur humilis, ut Vir-
gilius; multa malus simulās; pro scelestus. Item uterq;
armato milite complent: idest multæ legiones armatorum
militum impleuerunt multas cauernas, et apud flaccum;
Pelidæ stomachum; pro bile et iracundia, Tapinosis aut
proprie humiliatio dicitur. Tapinos humilis, Tapinophro-
syne humilitas, Tapinoos humilio.

xv.

Dictio turpe sonās tibi nempe Cacephaton esto.
Detur in exemplum: uel tu cū compatre ludis.

Cacephaton græce Cacophatō dici potest mala locu-
tio vel consonantia; nam Cacon est malum et phatum di-
ctum, ut arrectis auribus asto. O fortunatam natam me
consule romam, fit autem si cū particula z, n, littera sequa-
tur, Virgilius; Et numerum cum nauibus equet. Item
quando sequens dictio duas habet syllabas præcedenti-
bus duabus consimiles; ut in predicto Ciceronis Car-
mine deprehenditur, et in somnio Scipionis luce lucebat
aliena, Et contraria est Euphonia,

xvi.

Compositura mala est uocū Cacosyntheton ulla
Nam Syn con:positū Theton apte significabit.
Exemplum teneas illud: Versaq; iuuenicum
Terga fatigamus hasta: nono ut Maro dixit.

xvij.

Metaplasmus dici pōt a nris transformatio: Metaplasma enim trans. et Plasma, atos, figmentum dicit. Uñ teste Diomede: Metaplasmus est transformatio quedā recti solitiq; sermonis in alteram speciem: metri aut decoris causa figurata. Huius species (ut aiūt) hę sunt. Prosthesis, Epēthesis, Proparalepsis uel Paragoge, Apheresis, Syncope, Apocope, Ectasis, Systole, Diereſis, Synaliphe seu Synteresis, Episyualiphe, Ectblypsis, Antithesis. Metathesis

xviij.

Prosthesis apponit caput: id s; Aphæresis aufert
Arduus alcydes mediis in moenibus astat.

Leges cælicolum: & mortalia temnitis arma.

Prosthesis dici pōt appositio vel additio. Componit enim ex Pros qđ est ad. et Thesis positio. ut gnate p nate. rettulit pro retulit. astat p stat. Prosthotos autem appositus dicitur.

Aphæresis dici pōt ablatio vel abscissio: nā ab Apherō verbo qđ est abscindo descēdit. ut temnitis p ptemnitis.

xix.

Syncopa de medio tollit: quod Epēthesis auget
Quales tunc epulas ipsum glutisse putamus
Induperatorem: sed Epectasis hęc quoq; fertur.

Syncopa pōt latine dici scisso. Componit̃ enī; ex Syn
qđ est con: et Copto incido. vt glutisse p glutinisse.

Epenthesi dici potest interpositio: nam componit̃ ex
Epi et En quę dicūt int̃ et Thesis positio. vt indupatorē
pro impatore. hāc alij parēthesim vocāt vt ait Donat?
quidā rō pleonasmū appellāt vt Diomedes edocuit.

Epectasis dici pōt porrectio. nā Epi dicit sup: et Ecte
no vel Ectino media longa produco extendo vt indupe
rator pro imperator.

xx.

Aufert Apocope finem: quem dat Paragoge.

Proparalepsis item.

Nec spes libertatis erat: nec cura peculi.

Partibus ex iisdem: & summa dominarier arce.

Apocope idest abscisso vl' amputatio: nā pponit̃ ex apo
p̃positōe; quę in p̃positiōe dicit ab vel re: et copto scido
vt peculi p peculi. Apocopto aut̃ amputo significat.

Paragoge pōt dici deductio: vt dñarier pro dñari.

Proparalepsis pponitur ex pro quod est ante: et para
iuxta et lepsis acceptio: quasi iuxta anteacceptio. vt ama
rier pro amari.

xxi.

Systole productam breuiare: Diastole fertur

Ducere correptam: sic Ectasis efficit ipsa.

Obstupui steterūtq; comæ: et uox faucibus hæsit

Dum sanguis inerat: Lucani continet alter.

Systole dici potest correptio: vt in steterunt te breuiat̃
quę naturaliter longa est. et Seruio teste in. vii.

Systole sine exemplis fieri non debet. Systello autez cor

ripio vel contraho dicit.

Dia stole potest dici latine dilatatio, et fit quum brevis syllaba producitur, ut in sanguis is brevis producitur.

Dia stello autem distingo dicit, **D**ia stole distinctio fertur.

Ectasis interpretatur pductio; nā ab **E**cteno qđ ē pro duco deriuatur; et fit qñ brevis syllaba pducit, ut exercet diana choros; nam di breue productum est.

xxij.

Ecthlipsis necat. m. uocalem aufert **Synaloepha** **H**æc etiam fertur mihi nempe **Sinæresis** esse.

Multum ille & terris fuerat iactatus & alto.

Ecthlipsis dici pōt expressio siue elisio, **E**cthlipo enim exprimo elido excludo significat, fit autē quando sequēte vocali consonans precedentis dictionis exprimitur cum sua vocali, ut multum ille, ubi, v. cum, m. exprimitur, eadē figura vocatur **Ellipsis** vel **Ellepsis**; et transserē a **Quintiliano** defractio; nam componitur ex **Ec** et **lipo** vel **lepo** quod est desero deficio linquo.

Synaloepha vel **Synalipha** interpretat pñctio **Synalipho** enī pñungo; vel dī cōpressio; nā pponit ex **Syn** qđ est con; et **aloephe** pñsio, **Fabius** tñ in primo dīc qđ inter pñtat cōplexio. **E**t est quum vocalis aliqua in fine dictōis per subsequentem vocalem abijcitur in metro, ut multum ille et terris; hic enim vñum e precedentis excluditur.

xxij.

Syllaba de binis facta extat **Episynalipha**:

Ecce autem telis panthus elapsus achium.

Hæc eadem fertur mihi nempe **Synæresis** esse.

Episynalipha est aglutinatio duarū syllabarū in vnā syllabā facta, vt panthus pro panthous. Episynto autē coapto vel coniungo dicit.

Syncretis teste Fabio in primo: interpretat cōplexio: vt alijs placet contractio: qualis est apud, P. Varronez Tum te flagranti deiectum fulmine phaeton. nam si esset prosa oratio: easde; litteras enuntiare veris syllabis licebat. Componitur autem a Syn quod iunctōem indicat ⁊ Aeresis diuisio: quasi diuisorum cōiunctio, vt alcinus pro alcinous, bini pro biuni ⁊ similia. Syncreo autem ⁊ Synagro contraho vel congrego notat.

xxiij

Dicitur in binas separare Diarexis vnā Aulai in medio libabant pocula bacchi.

Dieresi interpretat diuisio: nā Diereo diuido signat. est autem figura vnius syllabę in duas: vt aulai pro aule.

xxv.

Dicitur Antithesis si littera ponitur vna Ponere quum debes aliam: sic dicimus Olli. Hęc Antistoechon poterit quoq; dici apte.

Antithesis est litterę p littera positio: vt olli subridens pro illi. Componitur autem ab Anti quod est pro ⁊ The sis positio: quasi pro altero positio: dicitur item oppositio Antithetos vero contrarius.

Antistoechon dici potest pro littera, nā Anti dicit pro: ⁊ stoechon littera, vt Virgilius: Miratur molem eneas magalia quondā, vbi magalia pro magariā dixit: ponens l. pro. r. Nam Magar non Magal poenox lingua villaz designat: auctore Seruio primo en. Item sella pro sedda Antistoecheo autem oppono dicit.

xxvi.

Est transpositio mihi nempe Metathesis ipsa.

Lra nam fiet transposita quando manebit.

Tymbreq; sic dicis: quum Tymber dicere debes

Quod Metathesis dicitur transpositio: Nam **M**eta trans et
thesis positio. Est autem litterarum ordo mutatus. Vir-
gilius. x. At tibi Tymbre caput euandrius abstulit ensis.
Nam dicitur teste Servio Tymbre pro tymber. etsi etia;
tymbrus ut euandrus dicatur. **M**etetero autem transsero.
Metatheo transcurro.

xxvii.

Esto Protheseon mihi siue Parallage: quando est

Præpositura quidem non propria: littera siue.

Cui tantum de te licuit: pro in te Maro dixit.

Asuenio sic pro aduenio. scribit Diomedes.

Protesmia autem dicitur præpositio: ppositio: ppositū
Parallage mutatio dicitur. Parallax vicissim. Paral-
latis mutabilis. Parallatto differo.

xxviii.

Schema accipitur auctore Fabio libro. ix. id quod
sit a simplici atq; in promptu posito dicendi modo:
poetice vel oratorie mutatiū. Duas autem eius esse par-
tes idem ait: **D**ianoceas idest mētis vel sensus vel senten-
tiarum: et **L**exeos idest verborum vel dictiōis vel sermo-
nis vel orationis. Donatus ait q; schemata dianoceas ad
oratores pertinent. ad grāmaticos vero lexeos. **H**uius spe-
cies sunt multe: sed necessarie traduntur ut scribit Dio-
medes per quas similes colligētur. **P**rolepsis. Zeugma.
Hypozeusis. Syllepsis. **A**synthetō. seu **D**ialyton. **A**nadi-
plois. **E**liaphora. **E**panalepsis. **E**pizeugis. **P**aranoma-
b. i.

sis, Schesisonomaton, Paromocon, Homoeoteleuton.
Homoeoptoton, Polypoton, Hyrinos, Polisyndeton
Climax.

Schema potest dici latine figura siue cultus. Cicero de
claris oratoribus appellat schemata sententiarum orati-
onisq; formas. Dianoea dianoeas dicitur sententia intelli-
gentia cogitatio. Dianoeo aiadueto delibero cogito. Le-
xis autem lexicos dicitur dictio: et lexicon vocabularium.

xxix.

Nempe prolepsis erit praesumptio: tunc etenim sit:
Quum quod posterius ueniet describitur ante
Virgilius sexto: portusq; require Velinos.
Vel totum capitur: post partes accipiuntur.
Discipuli discunt: hic pindaron ille catullum.

Prolepsis componitur ex pro quod est ante et lepsis acce-
ptio: quasi praecipio seu praesumptio. Cicero primo de
natura deorum anticipatioem interpretatur: ubi etiam dicit Epi-
curum primum appellasse prolepsin: quas antea nemo eo
verbo nominarat. Prolabano anticipo nobis significat:
Lambano enim capio vel accipio. Fit autem Diomede te-
ste quum id quod posterius accedit ante tempus ascribitur: ut
portusq; regre velinos: Helia enim nondum erat: quum ad
italiam venit aeneas ut ait Seruius: sed Helia dicebatur.
Prolepsin Fabius nono praesumptionem appellat: quum
id quod obijci potest occupamus et praecipue probemio puenit
Priscianus praeterea li. xvij. inquit. Et sciendum quod in con-
structione diuiduorum si per praesumptionem idest prolepsin
preponit plene verbum ad utrumq; sequens licet nomen antefertur
ut aquile denolarunt haec ab oriente illa ab occidente. Sim-
iliter ad ea quae diuidunt singulariter verba consequantur gram-

oportebit preponi pluralem diuidendo: vt aquilaz altera
doulauit ab oriente; altera ab occidente.

xxx.

Quum plures sensus uerbo concludimus uno
Fit Zeugma: a nobis adiunctio dicitur esse.

Troiugena interpretres diuū qui numina phœbi

Qui tripodas: clarii lauros: qui sidera sentis:

Et uolucrum pennas: & præpetis omina pennæ.

Zeugma dici potest latine sicut **Pris.** li. xvij. adiunctio:
nam figura est que tunc fit quum plures sensus vno ver-
bo clauduntur. Eandem **Fabius** nono appellat **Enezeug-**
menon; in qua ut ait vnum ad verbum plures sententię
referuntur: quorum vnaquęq; desideraret illud si sole po-
nerentur. Id tribus accidit modis. Aut preposito verbo
ad quod reliqua respiciant, vicit pudorem libido: timores
audacia: rationem amentia. Et tunc dicitur **Protozeugma**

Aut verbo postposito: neq; enim is es **Catilina**: vt te aut
pudor a turpitudine: aut metus a periculo: aut ratio a fu-
rore reuocarit. Et tunc **Hysterozeugma** vel **Hypozeugma**
dicitur. Aut in medio sensuum posito verbo: et tunc **Ades-**
sozeugma nominatur: vt troiugena: interpretres diuam rē.
Zeugma dicitur iugatio vel coniunctio: et **Zeugnyo** iungo.
Zeusis iugatio. **Zeucteria** iunctura.

xxi.

Fertur **Hypozeusis**: uerbo res singula iuncta:

Incedit paulus: marcus sedet: ille quiescit.

Hypozeusis dici potest subconiunctio: nam componitur
ex hypo quod est sub et zeusis coniunctio seu iugatio. Et est
figura superiori contraria: vbi diuersa vba singulis rebus
iungunt: vt quodue petat: quodue ipse ferat: **Adesenti**us arma

b. ij.

que sibi conciliet: violentaq; pectora turni Edocet: hūa-
nis que sit fiducia rebus Admonet: imiscetq; preces.

xxxij.

Primi uox numeri plurali reddita uerbo:
Aut primi numeri uerbo pluralis inhærens
Dissimili in sensu: Syllepsis dicitur esse.
Virgilius dixit: Sunt nobis initia poma:
Castaneæ molles: & pressi copia lactis.
Hic illius arma: hic currus fuit.

Syllepsis dici potest latine pceptio: teste Priscianus, in. xviij.
Componitur autem ex Syn quod est con. & lepsis acce-
ptio. dicitur item comprehensio. Syllepsis autem compilatio.
Syl ego colligo.

nota
vi = g
Syllepsis ait Diomedes est dissimilium clausularum per
unum uerbum conglutinata conceptio. sit autem quando
singularis dictio plurali uerbo redditur. aut pluralis dic-
tio singulari uerbo adiungitur. ut sunt nobis initia poma.
castaneæ molles: et pressi copia lactis. Item hic illius ar-
ma hic currus fuit. hoc autem Schema late patet ut Do-
natus ait. Unde aliqui dicunt Syllepsim fieri etiam quā
pro multis ponitur unus. ut hostis habet muros pro ho-
stes. Item et pro vno multi. ut. ix. en. Vos o calliope pre-
cor aspirate canenti: est enim Syllepsis p numeros ut ait
Seruius. Erat namq; rectum vos o musæ et tu calliope.

xxxiij.

Quum sine iunctura uoces uariæ sociantur
Dialyton certe uel asyndeton efficiemus.
Exemplum capies: rex miles plæbs negat illud.
Dialyton dici potest dissolutum; nam descendit a uerbo

Dialyo quod est dissoluo. Dialytos vero dissolutus. Dialysis dissolutio. Dialyton vel Asyndeton est oratio sine coniunctionibus: vt alij naualibus ite; ferte citi ferrum; date tela; impellite remos. Item veni; vidi; vici. Item iustitia prudentia fortitudine me superasti. Hec etiaz Brachylogia nominatur: vt Diomedes ait ⁊ Fabius li. ix. Asyndetos disiunctus dicitur; Asynthetos incompositus.

xxliij.

Diuerfas uoces coniunctio plurima si fert
Nempe figura dat' Polysyndetō esse pelasgū
Detur in exemplum: materq; paterq; neposq;.

¶ Polysyndeton dici potest multipliciter cōiunctus; poly enī multū dicitur: ⁊ polys multus. Syndesmos vero nodus coniunctio. Syntheton autem compositum dicit. Est autem oratio multis nera coniunctiōibus. vt Athamasq; Thoasq; Pelidesq; Neoptolemus primusq; Adachas.

xxv.

Vox duplicatur enim quotiēs Anadiplosis extat
Principium & uersus fit idem cum fine prioris:
Vrbs hetrusca solo sequit' pulcherrimus astur
Astur equo fidens: & uersicoloribus armis.

¶ Anadiplosis dici potest a nostris reduplicatio: nā componit' ex ana. i. re: ⁊ diplosis duplicatio. Diplazo enī vel diploō nobis duplico dicit'. Diplasios' duplex. Diploos duplex.

xxvi.

Incipit & finit uerbo Epanalepsis eodem.

Pauper amet caute: timeat maledicere pauper.

¶ Epanalepsis dici potest replicatio vel repetitio: vt pauper ⁊c. Epanalambano aut' repeto. Et aliē Epanalepsis.

.biij.

vt ait Diomedes sit quā eadez dictio ⁊ principiū versus
⁊ clausulam tenet; vt te nemus agnitē; vitrea te fucinus
vnda; Te liquidi fleuere lacus. Item pater inq̃ me lumi
ne orbaui pater. Ante etiā sceptrū dictē regis ⁊ ante. et
aliter Epanalepsis est cum maiore significato facta repe
titio; vt in Horatio; heuheu fugaces posthume posthume
labuntur anni.

xxxvii.

Est & Epizeuxis similis geminatio uerbi

Significantis idem; meme petit hectore dignā.

Epizeuxis dici potest combinatio; id enim zeuxis impo
tat. Hec eadem Epimone dicit; quod nomen pseuerantia
insistētia vel assiduitas interpretatur. Epizeuxis ait Dio
medes est eiusdem dictionis in eodē versu sine aliqua di
lacione geminatio cum impetu pronuntiationis. vt meme
assum qui feci in me conuertite ferrum.

xxxviii.

Dictio si similis fuerit repetita duorum

Versum principiis; tunc Anaphoram faciemus.

Nate meæ uires; mea magna potentia solus

Nate patris summi qui tela typhoea temnis.

Anaphora dī repetitio vel relatio; Ana enī re ⁊ phora
latio. Anaphoricos vō relatiuus. Anaphero refero.

Anaphora est vt Diomedes ait relatio uerbi eiusdē aut
sillis p̄ principia versuū plurimoz. vt nate meæ uires ⁊c.

Item Spes tu nūc vna senectē; tu requies miserē. decus
imperiiq; latini Te penes. in te oīs domus inclinata re
cumbit.

xxxix.

Non te prætorem prædonem dicimus esse

Dic Paronomasiam; fugit ille fugā similez dic.

Paranomasia vt ait **D**ionemedes dicitur denominatio
Nam tunc fit quum dictio iteratur mutata tamen aut lit-
tera aut syllaba in significatione diuersa, vt abire an obire
te conuenit: Et non p̄ctorem te sed p̄ctone m̄ dicimus.
Fit quoq; quum p̄cedenti nomini aut nomen aut ver-
bum annectitur ex eodez figuratum, vt fugam fugit: factū
facit: pugna pugnata est.

Paranomasia est inq; **F**ab. ix. qñ eodez verbo quasi fal-
sum auget: quē lex priuatis nōibus esse lex non videbatur
Cui p̄mis est: quē Antanacclasis eiusdē verbi tria signifi-
catio, quū p̄culeius quēret de filio q̄ is mortem suā ex-
spectaret ⁊ ille dixisset se vero nō expectare: imo inq; ro-
go expectes.

xl.

Nominibus cunctis si iungis Epitheton unq;
Tunc Schesisonomaton dixerunt esse figurā
Marſa manus: peligna cohors: festina uirū uis
Schesisonomaton **D**ionemedes ait: est quū singulis no-
minibus Epitheta coniuncta sunt, vt marſa manus: peli-
gna cohors ⁊c. Et aliter Schesisonomaton ait esse: qñ in
cōneru sententiarum plures Antonomasię ponuntur, vt
armipotens tritonia uirgo, Schesis dici potest habitudo
vel habitus Onomaton vero nominum.

xli.

At Paromoeon erit: similis si littera multis
Vocibus initium præbet, sic Ennius inquit
Otite tute tati tibi tanta tyranne tulisti.

Machina multa minax minatur maxima muris

Paromoeō dici potest simile. Paromoeos vō similis

xlii.

Vno uerba modo finita aut nomina multa

Homoteleton faciunt: petit eripit ambit.

Virgilius sexto dixit: bella horrida bella.

Homoteleton vel Homoeoteleton dicitur a Cicerone
in dignitatibus similiter desinens. nam proponit ex hominis quod
est similiter: et teleton finitum. Telos vero finis. Teleo finio
perficio. Teleute finis. Est autem omnino similibus verbis aut
vocibus terminata, ut apud Ennium: Eos reduci quos relinquit
qui temni quos deferi malui. Virgilius: bella horrida bella.
huic autem propria est homoptoton: quia solimodo est notum.
xliij.

Si similes casus uel fines clausula sumit:

Ut iustis ducibus sapientibus atque benignis

Moerentes flentes lachrymantes ac miserantes.

Fertur Homoptoton tunc esse figura pelasgum.

Homoptoton dicitur similium casuum: vel similiter cadens
homo enim similis, et propterea casus est. Dicitur etiam homoe-
optoton: homoeos namque similis est. Homoptoton est omnino
uno similique casu compacta, ut apud Salustium teste Dio-
mede: Maximis ducibus fortibus strenuisque ministris, et
aliter fit quum omnino excurrat in eosdem et similes casus, ut
Ennius: Moerentes flentes lachrymantes ac miserantes
xliij.

Datque Polyptoton uarios casus retinendo

Clausula: littoribus contraria littora fluctus

Fluctibus esse precor: populis populos inimicos.

Polyptoton: id est quod multipliciter habet casum: polys
enim multus est: propterea casus.

Polyptoton ait Diomedes est omnino casuum varietate distincta
ut in Tei. Te solum habemus: Tu es patronus: Tu pater.

Ille tibi morlēs nos ꝓmendanit fener: Si deseris tu nos
perimus. Item littora littoribus contraria ꝛc.

xlv.

Longa quidez series cōstructus Hyrmos habet.
Est in secessu longo locus. &c.

Hyrmos dicitur quasi Syrmos quod est tractus: nam
series est orationis; vel constructio continue tenorem suū
in multos versus ꝓtendens. vnde teste Seruio Hyrmos
longissimū est hyperbaton. Virg. vi. Principio celum ac
terras camposq; liquentes Lucentemq; globū lunę ti-
taniaq; astra ꝛc. Syrma etiā tractus dī. ꝛ Syro traho.

xlvi.

Esto Climax proprie subscripta gradatio lector.
Torua leana lupum seqtur: lupus ipse capellam
Climax dī latine gradatio teste Fabio li. ix. Et est figu-
ra quā de verbo in verbum fit gradatio: repetit enī que
dicta sunt: ꝛ ꝓiusq; ad aliud descendat in ꝓiorib; resistit
vt industria parit virtutez; virtus glām. gloria inīicitias
inīicitieꝝ pericula. Clima climatos regio dicit: Climax
vero climacos scala vel gradatio.

xlviij.

Tropus est verbi vel sermonis a ꝓpria significatōe
in aliam cum virtute mutatio. Fabius. viij.

Tropos itez sermo est a ꝓncipali significatōe translatus
ad aliā ornādē orōnis grā. Vel Tropos dictio est ab eo
loco in quo ꝓꝓa est: trāslata in eū i quo ꝓꝓa nō est. fab. 9.
Tropi dicti ex eo q ꝓvertant orōnem. vnde ꝛ motus dicitū-
tur auctor est idem Fabius. Tropeo aut verito significat.
Trope vero mutatio seu conuersio.

Tropi sunt vt asserit Diomedes. Metaphora. Metalep-

Antonomasia, Onomatopoeia, Hyperbaton, Allegoria,
Catachresis, Metonymia, Synecdoche, Periphrasis,
Hyperbole, Homocosis, Horum autem omnium generalis est
Metaphora; ceteri omnes huius species videntur.

xlviij.

Quum res est alii similis pro nomine nomen
Ponitur: hinc iuuenis simplex hic dicitur agnus
Id sic translatum tibi rite Metaphora fertur.

Metaphora ex meta componitur quod est trans et pho-
ra latio, unde Metaphora dicitur latine translatio: quod etiam
Fabius scribit, viij. quae quidem ut ait copiam auget sermo-
nis permittendo mutuari quae non habet: quodque est diffi-
cillimum praestat ne ulli rei nomen deesse videatur. Trans-
fertur ergo nomen aut verbum ex eo loco in quo proprium
erat in eum in quo aut proprium deest: aut translatum proprio
melius est. Id facinius aut quia necesse est aut quia signi-
ficantius est: aut quia decentius, unde necessitate rustici
dicunt: gemam in vitibus, quid enim dicerent aliud et si-
tere segetes. Item illa ad ornatum: lumen orationis: gene-
ris claritatem: et concionum procellas: et eloquentiae flumina
Sic Abaro dixit: Classique mittit habenas. Item arrectisque
auribus asto, ferrumque armare veneno, nam et venenum armare
et ferrum armarum translatio est: ut idem Fabius, viij. scri-
bit. Et Metaphora aut necesse locum occupare debet: aut
si in alienum venit plus valere eo quem expellit. Meta-
phero autem transfero dicit.

xljx.

Nempe Catachresis dicetur abusio nobis.
Hinc parricidam matris fratris quoque dicunt.

Cum proprie patris sit parricida uocandus.

Catachresis dici potest a nobis abusus vel usurpatio. Cata namq; contra dicit, et chresis usus; quasi sit contra usum. Hec autem ut Fabius scribit, viij, non habentibus nomen; suū accommodat; qā in proximo est, sic dicuntur pyxides cuiuscūq; materię sunt; et parricida mris qqs aut fratris interfectoz, vnde oportune ait idem in dicto libro.

Multa sunt gręce et latine nō denōiata; nam et qui iaculum emittit iaculari dicitur; qui pilam aut sudem appellatione priuatim sibi assignata caret, et ut lapidare quid sit manifestum est. Ita glebarū testarūq; iactus non habet nomen, vnde abusus quę Catachresis dicitur necessaria. Hec ille.

l.

Fertur abusiuis nobis Catachresticos illis.

Fertur abusiue tantum sperare dolorem.

Catachresticos dici pōt abusiue: Virgilius, x. An sese mucrone ob tantū dedecus amens induat; pro seriat abusiue dixit. Catachresticos nomen abusiuis dicitur, aduerbium vero abusiue, Catachraomę autem abytoz.

l.

Fit Metalepsis enim quū dictio forte gradatim
Ad quod demonstrat pergīt, tibi testificatur
Post aliquot mea regna uidens mirabor aristas.

Metalepsis figura est quā nos varie trāslatiuā trāsumptiuā transpositiuā vocamus; ut Fabius ait in, iij. Cōponit aut ex meta et lepsis quę est acceptio, hinc transumptio dicitur. Metallambano aut transumo ac muto. Sitq; quū aliqua dictio aliud a sua propria significatiōe ex his quę precesserūt denotat; ut ibi; post aliq̄t mea regna vidēs mirabor aristas; hoc est segetes; et sic estates; et ob id annos.

liij.

Pone tenens lector pro contento: aut uiceuerſa
Nunc pateras libate ioui: uel uina coronant.
Nempe Metonymiam conceditur eſſe figuram.
Metonymia dicitur ab **M**iomede tranſmutatio. ſit aut
multis modis: per id quod continetur id quod continet:
ſic: crateras magnos ſtatuunt ⁊ uina coronant, non enim
uina ſed crateras in quibus uina. **P**er id quod continet
id quod continetur: ſic **C**elo gratiſſimus amnis: pro dijs
qui celo continentur. **P**er inuentorem qđ inuentum eſt:
Aut per dñantem ſubiectũ, ſic: ſine cerere ⁊ baccho friget
uenus, uult enim per cererem panes intelligi: per bacchũ
uinũ: per venerem concubitũ. **P**er inuentũ inuentorem:
aut p ſubiectũ dñantem, ſic: ut uinũ precemur nã hic prẽ
ſens deus eſt. **A**b eo quod fit id quod facit, ſic: frigus pi
grus: moeſtusq; timorẽ, i. qui moeſtos facit. **M**etonomazo
aut tranſnõio dicit. **M**etonymia tranſnominatio fertur.
A **M**iomede uero tranſmutatio ut diximus.

liij.

Antonomafia eſt pro nomine ſumpta loquela:
Sic proprium nomen retices ponens generale.
Sic quoq; **V**irgilium nomen dicendo poetæ.
Antonomafia dici poteſt p nomine: id eſt vice nominis
poſitio, ut magnanimus anchiſiades: pro eneas, et **S**atur
nia pro iunone. **F**ab. viij.
Antonomafia ut **M**iomedes ait eſt uocabulu; quod ſine
nõie poſitũ loco eius fungitur, ut eſt: **A**rma uirumq; cano
ubi intelligitur eneas. **I**tem domitor maris dicitur: ⁊ in
telligi neptunus. **F**it aut modis tribus: **A**b aĩo ut magna
nimus anchiſiades id eſt eneas. **A** corpore ut ipe arduus

idest polyphemus. **E**xtrínsecus: vt inſocelꝝ puer atqꝫ in-
par congressus achilli; hoc eſt troilus.

liij.

Appoſitum proprio mihi fertur Epitheton eſſe.
Alma ceres; & pulchra uenus uel triſtia bella.

Epitheton recte dicimus appoſitum vel adiectiuũ; a non
nullis ſequens diciſ. vt dulce muſtum. eo poetę et frequẽ
tius ⁊ liberius vtuntur. Ita qꝫ ⁊ dentes albi; ⁊ humida vi-
na. in iſs non reprehendimus. apud oratorem niſi aliquid
efficitur redundat. Tunc autem efficitur ſi ſine illo quod
dicitur minus eſt. qualia ſunt: o ſcel⁹ abhominandũ. o de-
formem libidinem. Fab. 8. Componitur autē ex Epi qđ
hic dicit in: ⁊ theton poſitum. Sumuntur autem Epithe-
ta modis tribus. ab animo: vt iuſtus imperator: cotēptor
diuum Adeꝛentius. A corpore vt pulcher iulus. Extrín-
ſecus vero quę ſumuntur in plures ſpecies diuidunt. ſunt
enim ab loco. ab actu. ab euentu. Ab loco vt vlyxes itha-
cus. Ab actu: vt eneia nutritꝝ Laicta. Ab euentu: vt inſu-
la diues opum Tenedos.

Epitheton ab Antonomaſia differt. hęc enim vicem no-
minis ſubſtinet: Epitheton vero nũqꝫ eſt ſine proprio no-
mine; vt Donatus edocuit.

lv.

Pro numero numerũ ſi pono Synecdoche hētur
Exemplum: naues armato milite complent.

Si partem ſumes pro toto: uel uice uerſa:

Da requiem puppi ueniet quum frigidus annus

Nuda genu: tectusqꝫ oculos eadem quoqꝫ fiet.

Synecdoche dici poteſt conceptio; vel comprehenſio.

Syllicrone vero in dignitatibus dicitur intellectio. Synecdochicos autem aduerbium comprehensum denotat. Est autem figura quum a parte totum; vel a toto pars intelligitur ut puppi; id est naui. frigidus annus. i. frigida hyems. meminisse autem debemus ait Donatus; quando sit a parte totum faciendum esse ab insigniori parte. Synecdoche est etiam ibi; Nuda genu; nodoque sinus collecta fluentes. id est habens nudum genu; et habens collectos sinus. Fit enim quotiens participio preteriti temporis a passiuo iungimus casum actum; ut deiecit animum; moesta vultu Seruius. i. en. sed in carmine potius quam in prosa utemur.

Synecdoche item est (ut Fabius ait nono) quum subtractum verbum aliquod satis ex ceteris intelligitur. ut Caelius in Antonium; Stupe gaudio; simul enim auditur coepit. Cui sila sunt illa meo quidem iudicio in quibus verba decenter pudoris gratia subtrahuntur. Mouimus et qui te transversa iuventibus lircis; Et quo sed faciles nymphae risere sacello. Hanc quidam Apopsiopisin putant frustra. Nam illa quod taceat incertum est; aut certe longiore sermone explicandum. hic unum verbum et manifestum quidem desideratur. quod si Apopsiopisis est; nihil non in quo deest aliquid idem appellabitur. Hec ille.

lvi.

Finge novas voces Onomatopoeia fiet

De sonitu factas; sus scropha hinc dicitur esse.

Onomatopoeia est Onomatos id est nominis; poeia fictio. Hinc etiam Fabius in. viij. ait. Onomatopoeia est fictio nominis grecis inter maximas habita virtutes. nobis vix permittitur; inde tamen mugitus et sibilus et murmur venerunt. Fit autem quando vocis consuevit nomen ad imitandum sonum affingimus. ut ovium dicimus latum. bouum mugitum; equorum hinnitum. terribilis buc

cinꝑ sonitum Taratantara, Ennius : At tuba terribili so-
nitu taratantara dixit.

lvij.

Circuitus romane Periphrasis esto loquendi:

Et iam prima nouo spargebat lumine terras.

Tithoni croceum linquens aurora cubile.

Iam luceſcebat: uel lux erat orta notatur.

C Periphrasin vocant circuitum eloquendi vt docet fa-
bius libro. viij. Sitq; quum id quod vno aut paucio:ibus
verbis dici potest pluribus explicat. vt tempus erat quo
prima quies mortalibus egris Incipit: et dono diuuz gra-
tissima ſerpit. Item ouium teneros depellere foetus: idest
agnos. Periphrasis demum circumlocutio dicitur. Peri
enim circum vel circa dicit: phrasis locutio ſerſ. Et phra-
ſo dico vel diſſero.

lviii.

Transcenſus ueri manifeſtus hyperbola fiet.

Aſtra ferit ſonus armorum: clangorq; tubarum.

Hyperbole dici potest eminentia: vel vt ait Cicero ſu-
perlatio. Fabio li. viij. ſuperiectio interpretat. a quibusda;
vero exceſſus dicitur. Componitur enim ex hyper qd eſt
ſuper: et bole quod eſt iactus. vnde figura dicitur quū di-
ctio excedens fidem ponitur augendi minuendūe gratia
Augendi: vt niue candidior: et fulminis ocyor alis. Ad-
nuendi: vt volantis te ſolij ſonitus terreret: et vir oſibus
berent.

lix.

Vocum turbatus formabit Hyperbaton ordo.

Longius eſt uerbum quotiens fit hypbaton illic

Hyperbaton verbi tranſgreſſio interpretat ſm Fabius

8. libro: quam frequenter ratio pparatiōis et decor possit
fit enim frequentissime aspera et dura et dissoluta et hians
oratio: si ad necessitatem ordinis sui verba redigatur. lon
gius ergo verbum proprie Hyperbaton est. ut animaduerti
iudices omnem accusationis orationem in duas diuisam esse
partes: nam in duas partes diuisam esse rectum erat: sed
d durum et incompertum. Huius vero Tropi species sunt quæ
ut asserit Diomedes. Anastrophe. Diacope. vel Tmesis
Dialysis vel Paræthesis. Synchesis. Hysterologia siue
Hysteron proteron. Hyperbæno autem transcendendo dicitur:
vel transgredior. Hyperballo extendendo supero. Hyperbæsis
vel Hyperbæsis transgressio.

lx.

Dictio si subest: cum sit præcedere digna:
Transstra per & remos dicatur: Anastrophe fiet.
¶ Anastrophe dicitur inuersio: est enim (ut ait Diomedes)
duorum verborum ordo præposterus. ut transstra per et
remos. Est enim per transstra. Item italiam contra pro
contra italiam. Docuit vero quidam quod Anastrophe re
uertor est nobis. et Anastrophe reuersio.

lxi.

Dat Tmesim partes in binas dictio secta.

Est boreæ regio septem subiecta trioni.

¶ Tmesis vel Diacope est vnius compositi vel simplicis
sectio. vna dictio vel pluribus interiectis: ut septem sub
iecta trioni. et saxo cere cominuit brum. pro septentrioni
et cerebrum. Tmesis enim proprie dicitur sectio scissio di
uisio: Temno enim incido significat: Tmasso scindo.

Diacope ex dia præpositioe pponitur. Dia autem: idest p
et copto incido: quam intercisio. Diacopto item intercido

significat.

lxij.

Interpositio romane Parenthesis extat.

Tu mihi(nanq; pius)nocte q; diesq; fauebas.

Parenthesin g; cci vocant(ait Fabius nono)nos interpositionem vel interclusionem dicimus;dum continuationi sermonis medius aliquis sensus interuenit;vt cneas(neq; enim patrius consistere mentem passus amor.) rapidum ad naues premitit achaten. Componitur autē ex para et en que duo dicunt inter; et thesis positio. Eandem Diomedes Dialysin vocat,i. dissolutionem.

lxij.

Synchesis est uocum aut sensus confusio longa. Vina bonus quæ deinde cadis &c.

Synchesis dicitur a nostris confusio;nā Syn dicit con et chesis fusio. Est aut Hyperbaton obscurū ex omni pte. vt vina bonus &c. Cum sit ordo. Deinde heroes diuidit vina: quæ bonus acesces onerarat cadis. et de trinacrio littoze abeuntibus dederat. Item scdo en. Iuuenes fortissima frustra pectora &c. Est enim ordo;iuuenes fortissima pectora frustra succurritis vbi incensc: oēs dī qbus imperiū hoc steterat excessere adytis arisq; relictis: videtis quæ fortuna sit rebus: si vobis certa cupido est:sequi me audentē extrema ruamus in media arma et moriamur

lxij.

Hysteron & proteron:nutrit peperit uocitatur

Hæc fit quum rectam seriem sententia mutat.

Hysteron dicitur a nostris vltimū post vel nouissime.

Proteron vero prius. et inde Hysteronproteron figura nominatur: quum sententia ordine cōmutatur: vt postq; altos tetigit fluct⁹ et ad equora venit; nā prius ad equora

c.i.

venit q̄z tangeret fluctus. *Myserologia* dici potest prepo-
sterus sermo; estq; eadem figura cum *Myseronproteron*
lrv.

Allegoria datur nobis inuersio: fitq;
Quum uerbis aliud: sensuq; aliud reperitur.
Claudite iam riuos pueri: sat prata biberunt.

Allegoriam Fabius octauo inuersionem interpretatur
vt aliud uerbis aliud sensu ostendat. *O* nauis referant in
mare te noui fluctus: *O* quid agis: fortiter occupa portū
totusq; ille *Horatii* locus odaz primo. quo nauez pro po-
pulo: fluctuum tempestatem pro bellis ciuilibus: portum
pro pace atq; concordia dicit. Et *Virgilius* in fine secun-
di g. Sed nos imensum spatio confecimus equor: Et iā
tempus equū fumantia soluere colla. hoc est que tractā-
da fuerant explicuimus iam congruum est carmen finire.
Eius preterea septem sunt species eminentiores. *Ironia*
Antiphrasis. *Aenigma*. *Charietismos*. *Paroemia*. *Sar-*
casmos. *Alteismos*.

lrv.

Ironia quidem mihi dissimulatio fertur.

Ironia quidem multis illusio habetur.

Quum sermo ostendit recto contraria sensu.

Egregiam uero laudem: & spolia ampla refertis.

Ironia diuersum ei quod dicit intellectum petit. vt Fa-
bius docet in sexto. idem uero scribit libro octauo: q; *Ironia*
nam illusionem vocant qua contraria ostenduntur: que
aut pronuntiatione intelligitur: aut persona: aut rei natu-
ra. quale est: Egregiam uero laudez ⁊ spolia ampla refer-
tis Tuq; puerq; tuus. hanc nisi grauitas pronuntiationis
adiuuerit confiteri videbis quod negare contendit. Item

Terres p̄torz vrbānus homo sanctus ⁊ diligens. Et in
clodium integritas tua te purgauit mihi crede, pudor eri-
puit: vita ante acta seruauit.

lxvii.

Antiphrasis uox est signans contraria dicto.

Dicimus hinc parcas: quia nulli parcere norunt.

Antiphrasis est vnius verbi ironia: Cōponitur autem
ex anti quod est contra: ⁊ phrasis locutio. Est enī dictio
e contrario significans: vt bellum dicitur q̄ minime bonū
Et parce q̄ minime parcāt, vel potius a partu littera im-
mutata quasi parte vt Varro voluit Sello referente li-
bro tertio. Nascentibus enim hominibus bonum ⁊ malū
conferunt vt Hesiodus edocet. Qua etiā figura nōnunq̄
quos nanos aspiciamus atlantes vocamus: ethiopes ar-
genteos. Hęc ab Ironia differt: q̄ Ironia pronuntiando
mutat affectum ⁊ significatiōem: Antiphrasis vero diuer-
sitate rei notat vt Diomedes ait. Antiphraticos p̄terea
contradictorius dicitur.

lxviii.

Obscurus sermo cunctis Aenigma uocatur
Mater me genuit eadem mox gignitur ex me.

lxix.

Sit Charientissimos tibi gratificatio dicta:
Aspera qua dictu promuntur gratius: ut si
Interrogando nunquis me quæsierit: mox
Prospera dicatur fortuna: salus bona siue.
Per quod signatur nullos de me petiisse.

Charientissimos dici potest gratificatio: Nam a Charien
quod est gratum vel gratiosum derivat̄, ab aliquibus dī
vrbānitas, Charientizomeꝯ autem iocoꝝ: vrbānus sum;

c.ii.

alludo significat. Charizome vero dono gratifico.
Est autem tropus ut Diomedes ait: quo dura dictu gra-
tius proferitur, vel dictio per ea que grata sunt auribus
aliud significans: ut quū interrogamus nūquis nos que-
sierit et respondeatur bona salus vel fortuna: exinde intel-
ligitur neminem nos quesuisse.

lxx.

Si dices lupo est in fabula amice: figura
Scribitur a cunctis tunc rite Paroemia dici.

Interpretantur prouerbion hanc tamen omnes.

Paroemia dicitur a nostris prouerbium: ut Virgilius
in moeri: Lupi moerim videre priores: nam etiam phisici
confirmant: quod voce deseratur is quem prior viderit lupus.
Unde etiam prouerbium natum est apud Terentium in
adel. Lupo est in fabula quoties superuenit ille de quo
loquimur: et nobis sui presentia amputat facultate loque-
di. Plinius etiam libro. viij. sic: Sed in italia quoque cre-
ditur lupo visus esse noxius: vocemque homini quem
priores contemplantur adimere ad presens. Paroemia
cos autem prouerbialis dicitur.

lxxi.

Sarcasmos plena est odio derisio ab hoste:

En agros: & quam bello troiane petisti
Hesperia metire iacens: Maro fert duodeno.

Sarcasmos est plena odio atque hostilis irrisio: ut pyrrius
ad priamum: Referes ergo hec: et nuntius ibis pelide ge-
nitori: illi mea tristia facta etc.

lxxij.

Effertur quicquid sine rusticitate facete

Ipsa figura quidem Asticismos dicitur esse.

Qui bauium non odit: amet tua carmina Meui
Atq; idem iungat uulpes: & mulgeat hircos.

Alsteismos: idest urbanitas: est tropus multiplex numerosq; virtutis: Nam Alsteismos putatur quicquid rustica simplicitate caret: & faceta satis urbanitate exponitur: vt apud Virgilium in b. Qui bauium non odit amet tua carmina Meui: idest pro poena ei contingat: vt diligat Meuium peiorem poetam: Nam Meuius & bauius pessimi fuerunt poete: inimici tam Horatio q̃ Virgilio: Unde Horatius: Adala soluta nauis exit alite: ferens olentes Meuium. Atq; idem iungat vulpes et mulgeat hircos: id est faciat que contra naturas sunt. Alsteizo autem iocor dicit, Alsteios urbanus. Alsteizome urbanus sum.

lxxij.

Fertur Homœosis quotiens fit similitudo
Sunt species Icon ue Parabola cum Paradigma.

Homœosis dicitur a nostris similitudo: Nam tropus est quum ex similitudine alicuius cogniti in similitudinem deuenimus incogniti.

lxxiij.

Ad formam formæ collatio dicitur Icon.
Omnia mercurio similis uocemq; coloremq;.

Icon est quum formæ ad formam cum quadam similitudine fit collatio vel comparatio: aut laudis aut vituperationis causa: vt ibat in prælium corpore tauri validissimi: impetu leonis acerrimi. Similiter iste quotidie p forū
c. iij.

tanq̃ iubatus draco serpit dentibus aduncis. Ite os hu
microsq; deo similis.

lxxv.

Ponitur exemplum uel comparatio quando.
Illa figura uenit quæ nempe Parabola fertur.

Parabola comparatio dicitur: nā valet dici iuxta sen
tentiā. Fit enī ex para quod indicat iuxta: ⁊ bule p̃siliū
vel sententiā: quasi rex dissimiliū p̃paratio. Virg. in sc̃do
Qualis mugitus fugit cum saucius arā Taurus: ⁊ inc̃r
tam excussit ceruice securim. Item Qualis in curatē ri
pis ⁊c. Fabius libro. v. Parabolam appellat exemplum
Diomedes similitudinem, alij comparisonem.

lxxvi.

Dicti uel facti exemplum fertur Paradigma
Anthenor potuit mediis &c.

Paradigma dicitur a Fabio in quinto Exemplum: est
enim Exempli hortantis vel dehortātis enarratio: Hort
tantis: vt Anthenor potuit ⁊c. Item Pa las ne exurere
classē arginū ⁊c. Dehortantis: vt Et nō sic phrygius
penetrat lacedæmona pastor: ledæamq; helenas troianas
vexit ad vrbes. Paradicyo autem exemplifico dicit.

lxxvij.

Sæpe relata quidem sententiā Epimone habetur
Intercalares uersus illud manifestant.
Incipe manalios mecum mea tibia uersus.

Epimone dici potest perseverantia: vt superius in Epi

seusi dictum est numero, xxxvij.

lxxviii.

Si ponatur agens patiens res: uel uice uersa

Siue modo simili tibi sit conuersio facta

Trade rati uentos dicatur: Hypallage habetur

Hypallage dicitur submutatio: nam componitur ex hypo quod est sub: et allage mutatio. Dicitur autem figura quā uerba per aduersum intelliguntur: ut trade rati uentos pro rate[m] uentis. Ab aliquibus uero Hypallage dicitur subalternatio et Hypallatto subalterno.

lxxix.

Urbem quā statuo est uestra: Antiptosis habetur

Antiptosis dici potest latine pro casu: figura est quādo casus pro altero casu ponitur, ut urbem pro urbe. Fit, n. ex anti quod est pro et ptosis casus: pro autem produciunt quia per, o. magnum scribitur.

lxxx.

Quando adiectiuo in substantiuū resolutum est
Endiadis fiet: Calybem frenosq; momordit.

Vteris Endiadi pateris libamus & auro.

Endiadis figura est quum resoluatur substantiuū in adiectiuum: ut calybem frenosq; momordit; pcalybeos frenos. Et pateris libamus et auro; idest pateris aureis. Endiadis componitur ab en quod est unum: dia per, et dyo duo; idest quando unum per duo dicitur. sed cum en habeat, h. potius hendiadis cum, h. scribi deberet.

c.iiii.

lxxi.

Si dicas minus: & plus signes: Liptote habetur.
Munera nec sperno dulcis amice tua.

Liptote dici potest defectiua: Nam a Lipo quod est
deficio vel linquo deriuatur: Fit autem quum minus di-
citur & plus intelligitur: vt munera nec sperno: idest liben-
ter accipio.

lxxij.

Temporis esse solet descriptio Chronographia.
Vertitur interea cælum: & ruit oceano nox.

Chronographia dici potest temporis descriptio. chro-
nos eniz tempus est: & graphia scriptura. Chronicos ve-
ro temporalis dicitur. Chronizo autem tardo moror per-
seuero.

lxxiij.

Topographia loci sed mundi Cosmographia.
Lucus in urbe fuit media lætissimus umbra.

Topographia loci descriptio: Nam Topos locus: et
graphia scriptura dicitur. Nec eadem Topothesia dici
potest: Topos enim locus: & Thesis positio dicitur. Est
autem Topographia veri loci descriptio: Topothesia fi-
cti. auctor Lactantius. ij. tb. & Seruius. i. en.
Cosmographia dicitur mundi descriptio: Componit aut
ex Cosmos quod est mundus: & graphia scriptura pictu-
raue. Cosmeo aut orno significat. Cosmicos mundanus
dicitur. Cosmios ornatus honestus. Cosmos ornamen-
tū: quē & latini mundū vocāt: & mūdus orbis etiā dī.

lxxiiij.

Respondens ad quæ sunt forsitan obiicienda
Das Anthypophoram: cum nil tamē obiiciatur.
Sum pius heu doleo nam mihi sæpe nocet.

Antipophora fit quū tacite obiectiōi responderē. posset
me quisq̃ interrogare: quū dico sum pius: heu doleo: cur
doles: iccirco respōdi: nā mihi sæpe nocet. Anti ptra dicit
Hypophero subduco vel suffero: quasi ptraria subductio
lxxrv.

Antitheton græce: contrapositumq; latine.
Frigida pugnabant calidis: humentia siccis:
Mollia cum duris: sine pondere habētia pondus
Antitheton dici pōt a nris ptrarijs vel ppositū: nam fi-
gura est quū ptra ptrarijs opponunt vt patuit p exempla
Antitheton ptrapositū vel cōtentio dī vt s̄ abi⁹. ix. docet
Sed nō vno sit mō: nā et sit si singula singulis opponūtur
vt vicit pudorem libido: timorē audacia. et bina binis: nō
nri ingenij est: vestri auxilij est. et sententia e sentētijs. dñeē
in pcionibus: iaceat in iudicijs. Cui pmodissime subiūgit
ea spēs quæ distinctio dicit. Odit populus romanus pri-
uatam luxuriam: publicā magnificentia diligit.

lxxvi.

Diligo me: tu te: solet Idiophasis esse.
Allophylis tu me: me uel te diligit ille.
Idiophasis venit ab idios græce: latine ppius. et pha-
sis. i. fama vel dictio.
Allophylos dici pōt alienigena: nam componit ex Allo
qđ est aliud: et phylon qđ est genus gens natio.

lxxxvii.

Brachylogia refert q̄ plurima sub breuitate
Ferte citi ferrum: date tela: impellite remos.

Brachylogia dicitur a nostris breuiloquium: nā a brachy quod est breue componitur: et logia locutio. Brachylogos autem breuiloquus. Fit autem Fabio teste li. viij. quum plura paucis complectimur, ut Cicero contra cionem. Metelli teste eodem libro nono: qui indicabatur eos vocari: custodiri: ad senatum adduci iussit. Idem vo genus dicitur etiam Alsytheton eodem auctore.

lxxxviii.

Fertur Erotema at quotiens interrogat ullus
Quid melius turdo: uulua quid dulcius ampla?

Erotema vel Erotima interrogatio dicitur. Erotao in terrogo.

lxxxix.

Fertur Ephexegesis quæ explanat prius acta.
Tolle fuga Turnum: atq; instantibus eripe fati

Epexegesis vel Epberexegesis interpretatur expositio: ab Epi prepositione: et exegesis interpretatio expositio. Exegeomꝑ autem expono.

xc.

Absenti sermo directus: Apostropha habetur:
Sic loquor absenti scriptam dū mitto salutem.
Hanc tibi priamides mitto ledæa salutem.

Apostrophe dicitur a Fabio libro nono auersus sermo
sive auersio. Est autem figura locutiōis: quum ad aliquem
per secundam personam fit conuersio. vt te nūc alloquor
Aphricane. Apostropho autem auerto significat.

xcī.

Pars in frustra secant dic Synthesin esse figuram.

Synthesis dici potest compositio. Fit autem quum sin-
gulare nomen collectiuum verbo plurali componitur: vt
populus clamant.

xcīj.

Personamq; nouam formans das Prosopopœia.
Qui modo nasonis fueramus quinque libelli.

Prosopopœia dicitur personę fictio. vt Fabius in no-
no scribit. Componitur autem a Prosopon quod est per-
sona: et Picio facio vel fingo. Figura est: vel quando in-
animatum ad animatum loquitur: vt patuit in exemplo:
vel animatum ad inanimatum: vt Horatius. Quid ampli⁹
o mare et o terra ardeo: Vel quādo etiam ad inanimatum
ipsum quoque inanimatum loquitur. vt apud Aet. libro se-
cundo: Terra ad maria loquitur et flumina.

xcīj.

Euphonia bonus sonus est: ut dictio pulchra.
Tytides pro tydides sic aptius aiunt.

Euphonia transfertur a Prisciano bona sonoris: a
Quintiliano autem vocalitas. ab aliquibus bona vox.

xcīij.

Confundit numerum: casus: genus: Alleotheta

Siue Allceosis: quæ permutatio fertur.

Alleotheta dici potest latine aliter posita. Allos enim est aliter: et Theta posita: Priscianus vero libro xvij. interpretatur Alleothetam variationem: Allocos enim diuersus ac varius dicitur. Allocoo pmutio. Allceosis permutatio. Confundit autem numerum: ut pars in frusta secant. Casus: ut Tu mihi quodcunq; hoc regni: pro hoc regnum. Item urbem quam statuo vestra est: pro urbs. Genus: Virgilius in b. Dulce satis humor: depulsis arbutus hedis: Lenta salix foeto pecori: mihi solus Alynthas. Ad dulce enim quod est neutrum tam foeminina q̃ masculina reddidit.

xcv.

Altior est sensus quotiens q̃ quem tibi uerba
Declarant: uel quam dicis plus significatur.
Aut etiam quod non dicis: scito Emphasis esse

Amplior virtus est Emphasis (ait octauo Fabius) altiore præbens intellectum q̃ quem uerba per seipsa declarant. Eius duæ sunt species. Altera quæ plus significat q̃ dicit. Altera quæ etiam id quod non dicit. Prior est et apud Homerum: quum Adnelaus graios in equum descendisse ait: Nam verbo vno magnitudinem eius ostendit. Et apud Virgilium: Demissum lapsi per funem: nam sic quoq; magnitudo demonstrata est. Idē Cyclopa quā iacuisse dicit per antrum prodigiosum illud corpus spatium loci mensus est. Sequēs positum est in voce aut oīo sup̃fla aut etiā abscissa, sup̃primi vox ut sec̃ p ligario cicero

Quod si in tanta fortuna bonitas tanta non est: quam tu
per te; per te inquam obtines: intellecto quid loquor: Ta
cuit enim illud quod nihilominus accipimus: non deesse
homines qui ad crudelitatem euz impellerent. Virgilius
item primo g'. Emphasin fecit auctore Servio. Dixit eni
Quum iam glandes atq; arbuta sacre deficerent sylue: et
victum dodona negaret. significatur enim etiam id quod
non dicit, hoc est non solum alię sed etiam sacre: nāq; ha
rum sterilitas aliarum denotat infocunditatem. Empha
sis autem dicitur significatio demonstratio effigies. Em
pheno manifesto; Emphanizo declaro demonstro.

xcvi.

Quum plures uoces uno accentu legis: esto
Lector hyphen. etenim uel qñquidē manifestāt.
Uhyphen dici potest sub vno: hypo enim sub. et ben vnū
significat. Et tunc fit quum plures dictiones sub vno ac
centu leguntur, ut quandoquidem et similia. Est autē ac
centus: idest virgula ab vltima littera primę dictionis ad
primā sequentis subducta: ut theologos.

xcvii.

Epanodos græce est: regressio quippe latine.

Hic par est uobis: non par mihi Iulius arte.

Uepanodos græce dicitur: nostri regressionem dicūt: ut
Fabius ait libro nono. Nec solum in eodem sensu: sed
etiam in diuerso eadem verba: ut principum dignitas est
pene par: non par fortasse eorum qui sequebantur. Item
magnus est labor dicendi: magna est res.

Uepanodos fit ex Epi et Ana: quę duo simul etiam et
iterum siue retro indicant: et Uododos via: quasi retro via;
idest regressionem indicet: ut principatus bonus est: non

bonus autem qui in tyrannidem cōmutatur.

xcviij.

Alterius iuxta formas aliquid reperitur
Descriptum quotiens Catatyposis uocitatur:
Omnia mercurio similis: uocemq; coloremq;
Et crines flauos: & membra decora iuuentæ.

Catatyposis dici pōt secundum vel iuxta figurā: Cata
eni secundū: & typos figura dī. Typosis formatio impōsio
Dicitur autem tropus: quum aliquid iuxta alterius for
mam describitur, ut Virgilius. iij. Dia mercurio similis &c.

xcix.

Siqua per excellens posuere Catexoeche habetur.

Catexoeche dici pōt per excellentiam: ut Virg. i. g. bo
ues per excellentiam nominauit: quum dixit: quæ cura
boum: quis cultus habendo sit pecori: ibidem & victū do
na negaret. Cata hic per significat: Exoeche eminētia
vel excellentia dicitur. Exochos egregius excellens.

C.

Pro astuto sapiens (fit paradiastole) dictus

Paradiastole fit teste Fabio libro nono quum te pro
astuto sapientem appellas: pro confidente fortem. Com
ponitur autem ex para: idest iuxta: et Diastole dilatatio.
nam tunc quoq; fieri dicimus quum rem nostram interpō
tatione dilatamus: sic prodigum dicimus liberalem: teme
rarium fortem & similia.

Ci.

Dic ego paulus amo (Euocatio dicitur esse) &
Tu Cicero curris.

Euocatio est imediata reductio tertię psonę ad primaz

vel secundam; vt ego Antonius scribo; tu Socrates cur-
ris.

Cij.

Est Appositio coniunctio quippe duorum
Substantiuorum declarāt seq; uicissim.

Miratur molem æneas magalia quondam.

¶ Appositio est continua ꝑiunctio duorum substantiuorū
quorum alterum declarat alterū. vt proximus ille procas
troianę gloria gentis. Requiritur autem in appositione
duo substantiua in eodem casu.

Cij.

Syllepsis siue & conceptio tripliciter fit:

Et genere & numero & persona: indignius autez
Hic deducendum est ad dignius optime lector.

¶ Conceptio seu Syllepsis est adductio indignioris ad
dignius. Fit autem tribus modis. genere. numero. ⁊ per-
sona. Genere vt masculinum concipiat foemininū et neu-
trum: foemininum vero concipiat neutrum. vt Quintus
⁊ Martha sunt mei. pyrrhus ⁊ hoc animal sunt tui. mar-
tha ⁊ hoc animal sunt nostre. Lucanus primo. Tis erat
hinc leges ⁊ plebiscita coacte. Masculinū genus digni⁹
est foeminino ⁊ neutro: ⁊ foemininū neutro. Numero vt
pluralis numerus concipiat singularem; vel singularis di-
ctio plurali verbo redditur. hoc enim Schema late patet
vt Donatus ait. vt discipuli ⁊ ꝑreceptor legunt; vel disci-
puli cum ꝑreceptore legūt; iste ⁊ ille gaudēt. Persona ut
ꝑma ꝑcipiat ꝑecundā ⁊ teritiā. ꝑecundā ꝑcipiat teritiā. Pri-
sciano auctore li. xij. ⁊. xvij. ꝑrima enī dignior est ꝑecunda
⁊ teritiā. ꝑecunda vero dignior est teritiā. dic ergo: Ego et
tu legimus. ego ⁊ ille scribimus. ego ⁊ vos illi fecimus.
tu ⁊ ille scribitis.

Idem Adhuc, ad Lectorem,

Appollodorus ut tradit Celius auctore Fabio incōpre-
hensibilia partis huius pręcepta existimauit. Itaq; si oia
minime prosecutus fuerim: quid mirum: cū res sit quodā
modo infinita: Illud tamen prętereat neminem: de figu-
ris extare hodie nullum opusculū: quod quide; ita plene
dilucideq; pręcipiat uti hoc nostrum. Conferentibus res
ipsa ostender.

Finit Carmen de Figuris.



me
me



